

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI 20. OLAĞAN GENEL KURUL SONUÇ

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 20. Olağan Genel Kurulu 24-26 Mart 2006 tarihinde Ankara'da toplanarak, meslek ve bilim alanında yaşanan sorunlar ve bu sorunları belirleyen dünya ve ülke düzlemindeki siyasal, toplumsal ve ekonomik gelişmeleri değerlendirmiş, örgütsel işleyişe ilişkin düzenlemeleri tartışmıştır.

Genel Kurul, dünyada ve Türkiye'de önemli olayların yaşandığı bir dönemde toplanmıştır. Gezegenimiz, kapitalizmin küreselleşme adına sürdürdüğü saldırılarla, eşitsizlikler, savaşlar, işgaller, göçler, soykırımlar, açlık, hastalık, yoksulluk ve ekolojik tahribatlarla bir felakete doğru sürüklenmekte; küreselleşme kavramının, "sömürgeleştirme" ve "emperyalizm" kavramlarının günümüze tercüme edilmiş bir biçimi olduğu acı örnekleriyle görülmektedir.

Küresel kapitalist dünyanın lideri ABD, AB ve diğer emperyalist ülkelerle birlikte NATO ve BM'i de kullanarak siyasal ve ekonomik hegemonyasını sağlamak için tüm dünya düzeyinde şiddet ve terörü yaygınlaştırmaktadır. Afganistan'dan sonra üç yıldır Irak'a "özgürlük getirme" bahanesiyle, ABD ve işbirlikçisi emperyalist devletlerce sürdürülen kanlı işgal sonucunda, yüz bine yakın insan katledilmiş, ülkenin doğal, sosyal ve kültürel kaynakları ve entelektüel birikimi yağmalanmış ya da tahrip edilmiştir. Irak'ta yaşayan halklar birbirine düşürülerek kanlı bir boğazlaşma sürecine itilmişlerdir.

Bölge halkları arasında düşmanlığı körükleyen bu süreç, komşularımız İran ve Suriye'de hedef gösterilerek, daha geniş bir hegemonya alanına yayılmak istenmektedir. Bu amaç doğrultusunda, Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) kapsamında, ülkemiz, Irak'ta olduğu gibi İran ve Suriye'ye karşı bir savaşta doğrudan işgalci ya da dolaylı olarak emperyalizm işbirlikçisi olarak kullanılmak istenmektedir.

Küresel kapitalizm, bir yandan dünya nüfusunun önemli bir bölümünü yoksulluğa mahkum ederken, işçilerin ve emekçilerin tarihsel süreç içerisinde büyük mücadelelerle ve bedeller ödeyerek elde ettiği tüm hakları adım adım ellerinden almaya, kazanımlarını tamamen ortadan kaldırmayı sürdürmektedir.

İnsanlık bir yol ayrımına gelmiş dayanmıştır. Irak ve Filistin halklarının direnişi, Latin Amerika'daki anti emperyalist yükseliş ve toplumcu gelişmeler, dünyanın dört bir yanında ayağa kalkan, sokaklara dökülen milyonlarca insan, sömürü ve adaletsizlik karanlığını kıran kıvılcımlar olmuştur.

Emperyalizm az gelişmiş ülkelere sadece silahlı askerleriyle değil, kurumlarıyla, sermayesiyle, bankalarıyla, şirketleriyle ve işbirlikçi siyasal iktidarlarıyla da yerleşmektedir. Küreselleşmeye eklenen Türkiye, kapitalizmin kurumları olan IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'nün tercih ve direktiflerine harfiyen uymakta, bu-

nun sonucunda milyonlarca insan eğitim, sağlık, barınma ve beslenme, gibi temel haklarından yoksun bırakılmaktadır. Kamu varlıklarımız özelleştirmelerle yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekilerek, çalışanlar işten atılmakta, temel kamu hizmetleri ticarileştirilerek, doğal ve toplumsal kaynaklarımız bir avuç azınlığa aktarılmaktadır. Sermayenin soygun, vurgun ve yağmasının mekanı haline getirilen Türkiye, tam bir yeni sömürgeleşme sürecine sokulmuş bulunmaktadır.

Mühendislik alanımızı doğrudan ilgilendiren Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile, özellikle eğitim, sağlık, enerji, iletişim, ulaşım, mühendislik ve mimarlık, çevre hizmetleri, belediye hizmetleri, muhasebe ve müşavirlik hizmetleri, sosyal güvenlik ve sigorta hizmetleri, piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel olarak taahhüt listesinde yer alan "Uzmanlık Gerektiren Hizmetler" kapsamında değerlendirilen mühendislik-mimarlık hizmetlerinin de emperyalist ülkelerin kontrolüne geçmesi süreci işlemektedir.

Bütçesinin çok büyük bölümü iç ve dış borç faizlerinin ipoteği altında olan Türkiye'de; toplumsal yaşamı düzenleme ve kamu kaynaklarını etkin kullanma olanağı ortadan kaldırılmıştır. Bütçedeki faiz ödemeleri sermayenin en önemli kar alanı haline gelmiş, toplumun büyük çoğunluğunun eğitim ve sağlık başta olmak üzere, kamu hizmetlerinden yararlanması ve yatırım imkanı ortadan kaldırılmıştır.

Gelir dağılımındaki eşitsizlikler ve bölgeler arasındaki dengesizliklerin derinleştiği Türkiye'de milyonlarca insan için gelir dağı-

lımındaki bozukluk ya da yoksulluğu çoktan aşan bir durum ortaya çıkmış, emekçi sınıflar ve onların bir bölümünü oluşturan mühendis ve mimarların büyük çoğunluğu da bu konuma düşürülmüştür. Çalışan kesimde bunlar yaşanırken, yatırım, üretim ve istihdam politikalarının olmadığı ülkede jeoloji mühendisleri açısından da işsizlik en temel sorun haline gelmiştir.

Yaşanan süreçten üniversiteler de payını alarak, üniversiteler bilim ve özgür düşünce üretilen yerler olmaktan çıkartılarak ticarethaneye dönüştürülmüş, sermayenin fideliği haline getirilmiştir. Öğrencilerin müşterileri görüldüğü eğitim kurumlarında, ülke gereksinimleri gözetilmeden, akla ve planlamaya dayanmayan şişirilmiş kontenjanlarla ve popülist siyasal çıkarlarla açılan yeni bölümlerden on binlerce öğrenci işsizliğe mezun edilmektedir.

Bu tarihsel dönemde, devletin yeniden yapılandırılması olarak gündeme getirilen "Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı" Mahalli İdareler (Belediye, Büyükşehir, İl Özel İdaresi), Kamu Personeli, Kamu Maliye Yönetimi ve Kontrolü, İdari Usul Kanunu ile sermayenin iktidar ölçüğü yeniden tanımlanmaktadır. Eğitim, sağlık, ulaşım, altyapı, konut vb. kamu hizmetlerinin karlılık açısından önemli potansiyele sahip olması nedeniyle, bu hizmetler tamamen piyasaya taşınmakta ve sermayeye yeni birikim alanları açılmaktadır.

Yasalaşma sürecinde olan Sosyal Güvenlik Kurumu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası kanun tasarıları ile, çalışanların mevcut hakları bile geriye götürülmekte, mezarda emeklilik ve paralı sağlık

hizmetleri getirilmekte, sağlık ticarileştirilmekte.

Küreselleşmenin bu ideolojik saldırısı nedeniyle, Türkiye'de toplumsal düşünce, ülke çıkarı, toplumsal gelecek, dayanışma ve ahlaki değerler terk edilmiştir. Bireysel, özel alan, serbest piyasa, hizmet üretimi, rekabetçilik, yerelcilik, yönetim, sivil toplumculuk, yolsuzluk, müşteri yükselen değerler haline gelmiştir.

Ekonomik alanda yaşanan sömürü, yoksullaşma ve işsizlik süreci siyasal alanda bir dizi baskı ve anti demokratik uygulamayla tamamlanmaktadır. Siyasal iktidarın kadrolaşma hareketi tüm alanlarda kıyım ve sürgün uygulamalarıyla birlikte pervasızca sürmektedir.

Ülkede özellikle kışkırtılan milliyetçilik her türlü demokratik talebin "linç girişimleriyle" karşılandığı şovenist saldırıları yaygınlaştırmaktadır. Ülkemizde yakın zamana kadar süren görece barış ve kardeşlik ortamı Şemdinli, Yüksekova ve Silopi'de olduğu gibi "derin devlet" marifetiyle baltalanmaya çalışılmaktadır. Çok tehlikeli gelişmeleri doğurabilecek bu provokasyon sürecine karşı barış ve kardeşlikten yana tavır koymak daha bir yakıcı hale gelmiştir.

Küresel kapitalizme eklenme sürecine itilen ülkemizde, bilim ve teknoloji politikaları da bu süreçten olumsuz etkilenmiştir. Gelişmiş ülkelerde bu alana ulusal gelirden ayrılan pay % 4'lerde iken ülkemizde % 0.65 düzeyinde olması, doğal olarak jeoloji araştırmalarına yansımakta ve meslek alanlarımızı da etkilemektedir. Jeolojik açıdan son derece ilginç ve karmaşık özellikler taşıyan ülkemiz, bu alana özgü araştırma

ve uygulamalar açısından önemli bir potansiyele sahip olma gerçekliğinin aksine, araştırmadan uzaklaşmıştır. Son yıllarda yoğun olarak yaşadığımız ve gerekli önlemler alınmadığında, birer afete dönüşen deprem, heyelan, çığ ve taşkın gibi doğa olayları, ülkemizde jeolojik araştırmalara ve mühendislik hizmetlerine yeterince önem verilmediğinin açık bir ifadesi olmuştur. Depremler, siyasi iktidarca "Takdir-i ilahi" olarak gösterilmiş, sorunun bilimsel temellere dayalı ulusal bir afet politikasının saptanmasıyla çözülebileceği gerçeği gizlenmiştir. Yürürlükte olan imar ve afetler yasasının ülkemizin afet gerçeğine yanıt vermekten uzak ve jeolojik hizmetlerden yoksun olması sorunu çözümsüz hale getirmiştir.

Meslek alanlarımızla ilintili bir başka alan olan Enerji sektörü de küreselleşmenin yıkıcı etkisinden kendini kurtaramamıştır. Enerji sektörümüz, uyum yasaları ve özelleştirme politikaları yoluyla tam bir çıkmaza itilmiş, neredeyse tümüyle dış kaynaklara bağımlı kılınmış, enerji açığı söylemi sürekli gündemde tutularak bu politikalara meşruiyet kazandırılmaya çalışılmıştır. Linyit rezervlerimiz atıl bırakılarak, ithal kömüre dayalı termik santraller devreye alınmıştır. Kamu çıkarları ve yerli kaynaklar bir yana bırakılarak, enerji üretimi için ihtiyacı aşan boyutta ve yüksek fiyatlarla doğal gaz alım anlaşmaları imzalanmıştır. Termiğe dayalı elektrik üretiminde dışa bağımlılık oranı giderek artmış, hidrolik kaynaklarımızın ancak % 35'lik bölümünden yararlanabildiğimiz açık bir gerçek iken, kaynak çeşitliliği gerekçesiyle nükleer enerjinin yolu açılmaya çalışılmıştır. Dünya nükleer enerjiyi terk ederken, nükleerci lobilerin ve siyasi destekçileri eliyle ülke nükleer tehditle karşı karşıya bırakılmaktadır.

Her geçen gün dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe yerli enerji kaynaklarına dayalı ulusal enerji politikamızın oluşturulması ertelenmez bir görev haline gelmiştir.

Doğal kaynaklar açısından önemsiz bir potansiyele sahip olan ülkemizde Ülke sanayinin temel taşlarından olan madencilikğin ulusal ekonomide önemli bir yeri olduğunu söylemek mümkün değildir. Sorunun tek başına “madencilikğin gelişmesi” olarak ortaya konması, bu çerçevede eksikli bir yaklaşım yerine konunun “ülkenin gelişmesinde madencilikğin katkılarının artırılması” şeklinde bütünlüklü bir perspektifle ele alınması gerekmektedir.

Bu anlamda ülke sanayinin gereksindiği maden kaynaklarının geliştirilmesine öncelik verilmesi madencilik stratejisinin temeli olmalıdır. Her şeyden önce maden arama politikaları bu temel üzerinde yükseltilmelidir. Madencilik arama, işletme ve zenginleştirme süreçleri birikimli ve donanımlı kamu kurumları eliyle AR-GE yatırımlarıyla desteklenmelidir. Bu yaklaşım madenlerin hammadde olarak ucuza ihracı yerine, yüksek katma değer ve istihdam yaratan rafine ve uç ürüne dönüştürülmesini, zorunlu kılmaktadır.

Bugün doğaya insana, çevreye ve hukuka duyarsız, ülke sanayinin temel girdisi olmayan siyanürlü altın işletmeciliğine yapılan yatırımın, enerji ve sanayi için en önemli temel girdi olan demir ve linyit aramalarından fazla olması bu yönüyle bile bir sorulamayı gerektirir hale gelmiştir.

Etibank, TDCİ, Çinkur, Seydişehir gibi kamu kurumlarının özelleştirmeleri sonucu

kamu kuruluşlarının toplam madencilik yatırımları içindeki payı da hızla düşmüş, MTA'nın enstitü yapısı değiştirilmesi sonucu araştırmacı niteliği giderek yok olması sonucu aramacılık önemli bir darbe yemiştir.

Bütün bu gelişme ve değerlendirmelerin ışığında

Jeoloji Mühendisleri Odası 20. Dönem Genel Kurul delegeleri olarak:

- Dünya kapitalizminin insanlığı yok ettiği umutların köreltildiği, yaşam alanlarımızın daraltıldığı Türkiye'de, halktan ve emekten yana bir duruş sergileyerek, bilimi ve tekniği halkla buluşturma ilkesini toplumsal ve mesleki bir görev bilerek çalışmalarını sürdüreceğimizi,

- Mesleki ve toplumsal olanı sentezleyerek ülke, toplum ve meslek çıkarları bütünlüştiren bir anlayışın, dün olduğu gibi yarınlarda da sergileneceğini,

- Meslek alanlarımızdan hareketle, daha güzel yaşanası bir dünyanın mümkün olduğunu göstermeye devam edeceğimizi,

- Bilim ve teknolojinin sınıfsal, cinsel, ulusal baskı ve sömürü aracı olarak kullanılmasına, insanlığa ve doğaya zarar vermesine tarafsız kalmayacağımızı,

- “Yeraltı kaynaklarının gerçek sahibi halkımızdır” ilkesini ve yeraltı kaynaklarımızın aranmasından, uç ürüne çevrilmesine kadar her aşamada kamusal alanı savunacağımızı,

- Çevre, su ve stratejik yeraltı ve yer üstü zenginliklerimizin kamusal sahipliğinin korunmasına gayret göstereceğimizi,

• Başta jeotermal, petrol, maden, imar, afet vb. yasaların kamu yararı doğrultusunda bilim ve mühendislik ilkeleri temelinde biçimlendirilerek yasalaşmasına çaba sarf edeceğimizi,

• Kapitalizmin yıkıcı bir sonucu olan ekolojik ve çevresel tahribata karşı çıkacağımızı,

• Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına, uzmanlık birikimimiz, çevre bilincimiz ve toplumsal duyarlılığımızla sahip çıkacağımızı,

• Sermayenin egemenliği altında ezilen ulusların kaynaklarının sömürülmesi amacıyla uygulanan şiddet ve savaş politikalarına karşı barış, özgürlük ve insan haklarını savunacağımızı,

• Bölgemizi kan gölüne çevirecek ve halklar arasında oluşacak kin ve nefretin gelecek kuşaklarda da kemikleşmesine yol açacak emperyalist planlara ve saldırılara karşı barış ve kardeşlikten yana güçlerle birlikte olacağımızı,

• Kürt sorununun eşitlik ve kardeşlik temelinde çözülebilmesi için kalıcı adımlar atılarak, sorunun demokratik yollardan çözülmesini, barışı ve kardeşliği savunacağımızı,

• Ulus ötesi nükleer lobinin eskimiş teknoloji transferi ile birlikte ülkemizi bir nükleer çöplüğe çevirecek projelere karşı duracağımızı,

• Sermayenin kar alanlarından biri haline getirilen üniversitelerde, “YÖK” ve “Vakıf” modeline karşı çıkılarak, parasız-demokratik üniversiteyi savunacağımızı,

• Rant politikaları yerine planlama ve üretimi, parasız demokratik üniversiteyi hayata geçirmeye çalışılacağımızı,

• Kadın meslektaşlarımızın yeni dönemde oda çalışmalarına daha aktif katılımını sağlayacak araç ve politikaları geliştireceğimizi, pozitif ayrımcılık ilkesinin tüm çalışma alanlarına yansıtılması için uğraş vereceğimizi ve cins ayrımcılığını güden politikalara karşı çıkacağımızı,

İlan ediyor,

Üyelerimizin gücü ve mücadele anlayışını toplumsal muhalefetin tüm kesimleriyle birleştirmeye, birlikte örgütlenme ve ortak mücadeleyi yaratmanın gerekliliğine inanarak, buna yönelik katkıları geliştireceğimizi

duyuruyoruz.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Kurultayı delegeleri olarak bir kere daha belirtiyoruz,

“Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağının bilinci içinde, bilimi, tekniği emperyalizmin ve sömürenlerin değil; halkımızın hizmetine sunmak, her çabayı sürdürmek ve güçlendirmek için bu yolda inançlı ve kararlıyız.”